

**Lemun VPK
80 vuotta
1935-2015**

Lemun Vpk 80 vuotta 1935-2015

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat	3
Tutkittua tietoa: Vapaapalokuntatoiminta vaikuttaa	4
Vanhalta pohjalta - Lemun VPK 2011-2015	5
Nuorisotyö valloittaa	9
Veteraanit pitävät huolta	11
Naisosaston 30 vuotta	13
VPK-toiminnan tulevaisuuden signaaleja	15

Lemun VPK 80 vuotta 1935-2015

Julkaisija Lemun VPK
Kirjoittanut Tauno Linkoranta
Kannen logo Katja Ilmanen
Kuvat: Lemun VPK:n arkisto
Taitto Etusivupaja
Paino: Pika-offset Oy, Turku -2015

Alkusanat

Lemun VPK:n 75-vuotisjuhlia vietettiin marraskuussa 2010. Lemun Urheilutalo pullisteli väkeä ja Janne Porkka viihdytti juhlayleisöä juonnoillaan. Kirjoittamani historiikki oli tullut painosta ja sitä jaettiin juhlayleisölle. Olin täydentänyt jonkin verran Kalevi Kuuselan aikoinaan tekemää 50-vuotishistoriikkia ja kirjoittanut siihen sitten ihan uutta asiaa seuraavien 25 vuoden ajalta.

Historiikin ensi-illassa paljastui yksi virhe: sivun 10 kuvassa nimesimme vahingossa apuvoimieni kanssa kolmannen herran vasemmalta Aleksiksi Saariseksi. Todellisuudessa hän oli Eino Auranen. Tämä tulkoon tässä nyt oikaistua.

Tämän 80-vuotishistoriikin tehtävä on hiukan toisenlainen kuin tuon aiemman opuksen. Sain tehtäväksi tehdä edelliseen historiikkiin sopivan lisäliitteen viimeisen viiden vuoden ajalta. Päädyin kuitenkin lähestymään aihetta myös hiukan toisesta vinkkelistä. Lemun VPK on nimittäin jatkanut hyväksi havaitulla tiellä ilman suuria mullistuksia. Historiikinkirjoittajan näkökulmasta mielenkiintoisinta ovat tietysti muutokset ja murrokset ja kun niitä ei oikeastaan ole – niin nostetaan hiukan muita näkökulmia myös esiin. Yritin asemoida vapaapalokuntatoimintaa osaksi nykyhetkeä ja nyky-yhteiskuntaa.

Keskittämisen, suurten organisaatioiden hallintoon ja rakenteisiin keskittyvän ajattelun rinnalla tarvitaan ymmärrystä myös sellaiselle toiminnalle, joka on lähellä asukkaita. Yhteiskunnassa ja ihmisten arjessa on valtavan paljon sellaisia asioita ja tehtäviä, joissa tehokas ja usein ainoa oikea mittakaava on pieni ja paikallinen. Lemun VPK:ssa tehdään työtä paikallisuuden, kansalais- ja järjestötoiminnan, yhteisöllisyyden, ihmistä lähellä olevan inhimillisen ammatillisuuden ja vapaaehtoistyön sekä paikallisten kumppanuuksien hyväksi.

Historiikkia varten on toimintakertomusten ja kokouspöytäkirjojen ohella juttutettu Jaakko Aaltosta, Peter Aaltosta, Anssi Helalaa, Antero Koskista, Hanna Pihanperää ja Petra Seliniä.

Toivottavasti viihdytte tämän viisivuotisliitteen parissa.

Maskun Lemussa 8.11.2015

Tauno Linkoranta

Tutkittua tietoa: Vapaapalokuntatoiminta vaikuttaa

Sopimuspalokunnilla on yhteistyössä alueellisten pelastuslaitosten kanssa merkittävä rooli pelastustoimen operatiivisten palveluiden tuottamisessa pienissä taajamissa ja harvaan asutulla alueella, ennen muuta maaseudulla. Sopimuspalokunnat huolehtivat pelastuslaitosten kanssa tehtyjen sopimusten perusteella lähes puolesta Suomen kaikista pelastustoimen hälytystehtävistä.

Laajemmin tulkittuna vapaapalokuntatoiminnalla on monenlaisia muitakin ulottuvuuksia kuin pelkkä pelastustoimen hoitaminen. VPK-toimintaa voidaan tarkastella myös muutamien muiden kriteerien kautta; sillä on taloudellista, yhteiskuntapoliittista ja sosio-kulttuurista vaikuttavuutta.

Taloudellinen vaikuttavuus on helppo osoittaa jo pelkästään viittaamalla tulipalojen merkittävästi vähentyneeseen määrään ja tuhoihin niin valtakunnallisesti kuin vaikkapa Turun seudulla. Aikoinaan ei ollut mitenkään harvinaista, että tulipalot tuhosivat vauhtiin päästyään useita taloja ja joskus kokonaisia kaupunkeja.

Vapaapalokuntatoiminta on alusta asti ollut myös äärimmäisen kustannustehokas menetelmä turvata pienten kuntien asukkaiden turvallisuutta: kun vakituiseen palokuntaan ei julkisella sektorilla ollut varaa, on tehty sopimus yhdistyspohjaisen toimijan kanssa. Nykykielenkäytössä puhutaan julkisen ja kolmannen sektorin *kumppanuudesta* – VPK-toiminta on itse asiassa tällaisen sopimuksellisuuden merkittävä edelläkävijä. Eräiden laskelmien perusteella pelastustoimen kustannukset nousisivat yli kaksinkertaisiksi, jos toiminta olisi yksinomaan vakituisten palokuntien harteilla.

Taloudelliseen vaikuttavuuteen voidaan katsoa kuuluvan myös se, kuinka paljon omaisuutta ja ihmishenkiä pelastetaan palokuntien toimesta. Arviot summista ovat parhaimmillaankin suuntaa antavia, mutta selvää on, että vuositasolla pelastetun omaisuuden arvo on suurempi kuin pelastustoimeen sijoitetut kustannukset.

Juhani Laasanen laski vuonna 2011 muutaman kansalaisjärjestön – mukana myös VPK-toiminta – taloudellisen arvon siten, että niiden toimintaan sijoitettu euro muuttui työn arvoksi muutettuna kuusinkertaiseksi. Olennaista oli kustannustehokkuus, joka syntyi pääosin tukeutumisesta vapaaehtoistyöhön sekä toisaalta itse toiminnan ketterydestä, joka perustui oman alan osaamisen ja kevyeen organisaatioon.

VPK-toiminta oli aikoinaan pioneeri yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden käytönotossa. Palokunnat olivat ensimmäisiä organisaatioita, joissa työläiset ja ylemmät luokat saattoivat toimia yhdessä yhteisen päämäärän eteen. Näistä kansalaisyhteiskunnan ensi askelista VPK-yhdistysten yhteiskuntapoliittinen vaikuttavuus on sittemmin vähentynyt. Viimeisimpiä muutoksia tässä suhteessa oli se, kun sidos omaan kuntaan päättyi alueellisen pelastuslaitoksen tullessa uudeksi isännäksi.

Palokuntien sosio-kulttuurinen vaikuttavuus on ollut koko ajan merkittävä. Alkuvaiheissa eli 1900-luvun alussa palokuntien siipien suojissa oli monenlaista toimintaa ja tapahtumaa soittokunnista urheiluun. Lemun VPK ei vuonna 1935 perustettuna tähän ensimmäiseen aaltoon ehtinyt, mutta lavatanssitoiminnalla ja iltamilla oli etenkin 1940-luvulla suuri osuus varainhankinnassa.

Sittemmin ihmisten vapaa-aika on lisääntynyt merkittävästi, samoin erilaisten harrastusmahdollisuuksien ja kulttuuritapahtumien määrä. Vapaa-ajasta käydään kovaa kilpailua.

VPK-toiminta on ajan mittaan suuntautunut laajasta yhdistys- ja harrastustoiminnan kirjoista entistä selkeämmin operatiiviseen toimintaan. Sillekin on löytynyt kysyntää, sillä joka kymmenes suomalainen on toiminut jossain elämänsä vaiheessa vapaapalokunnassa. Käytännössä tämä merkitse sitä, että toiminta on enemmän tai vähemmän tuttua noin puolelle miljoonalle suomalaiselle. Erityisen merkittävää on, että vapaapalokuntatoiminta kuuluu niihin muutamiin harrastuksiin, jotka vetävät lapsia ja nuoria. VPK:t tekevät arvokasta ja merkittävää nuorisotyötä.

Vanhalta pohjalta – Lemun VPK 2011-2015

2010-luvulla Lemun VPK:ssa on toimittu pitkälti samoin kuin aiemminkin. Toiminnan perusta on vuonna 2004 toteutettu pelastustoimen aluejako, jossa palokuntasopimuksen toiseksi osapuoleksi vaihtui kunnan sijaan Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos. ALPE:sta tuli myös kaluston omistaja. Ja tietysti Lemun VPK on ollut yksi Maskun kolmesta VPK:sta vuoden 2009 kuntaliitoksen jälkeen.

Puhetta erilaisista pelastuslaitosten rajojen tarkistamisista on esitetty, samoin toiminnan valtiollistamisesta, mutta ainakin näillä näkymin perusta pysyy hyväksi havaituilla linjoilla. VPK-verkko takaa, että päivähälytyksiin saadaan tarpeeksi väkeä. Pelkästään vakituisiin palokuntiin turvaamalla tämä ei todennäköisesti onnistuisi.

Säiliöauto Bedford J6, Lemun VPK:lla käytössä 1972-1980.

Kaluston suhteen suuria muutoksia Lemun VPK:ssa ei ole tapahtunut. LE17 eli oma miehistönkuljetusauto Mercedes Benz Sprinter vuodelta 2009 on edelleen hyvässä kuosissa, vaikka takana on hirvikolarikin, johon se joutui melkein tuoreeltaan. Sammutusauto LE11 on vanha kunnan Sisu vuodelta -95 eli takana on jo 20 vuotta hälytysajoa. Veteraanit ovat hiukan paikkailleet maalivaurioita, ja vuosia on vielä edessäpäinkin. Säiliöauto LE13 on Someron VPK:lta kierrätetty ja vuonna 2008 käyttöön otettu Scania, alunperin vuosimallia 1987.

Sammutusauto Bedford, Lemun VPK:lla käytössä 1962-1995.

Toki Lemun VPK:lle uuttakin kalustoa hankittiin. Digikameroita, hakulaitteita, navigaattori, vaatteita, sammutusvarusteita sekä muuta arjen pyörittämistä helpottavaa. Yksi hankinta oli kuitenkin ylitse muiden: veneen hankintaa oli suunniteltu jo vuodesta 2011 lähtien ja lopulta kesällä 2014 päätös oli valmis. Lemun VPK hankki Alunaut AC-14 -veneen, siihen sopivan Evinruden kaksitahtisen 30 hevosvoimaisen moottorin ja Respo 750 -peräkärryn. Palosuojelurahastolta ei avustusta hellinnyt, joten veneen hinta eli noin 15 000 euroa piti löytyä palokunnan omasta kassasta.

Veneen säilytyspaikaksi osoitettiin pitkien pohtimisten ja kunnan kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen Wanhan Oskarin alakerran tallivarasto. Veneen hankinta - ja nimenomaan sen varastoisesta käyty keskustelu - oli yksi käytännön esimerkki palokunnan keskeisestä ongelmasta. Tilan puute on akuutti; jopa niin, että kalustohankintoja on pitänyt jäädyttää.

7.4.2013 Lemun VPK sai lopulta myös oman lipun. Juhlallinen vihkiminen suoritettiin Lemun kirkossa.

Toiminnan ytimessä on tietysti hälytysosasto. 2010-luvulla osaston vahvuus on ollut vakaa: vuosi 2011 alkoi 23 henkilöllä nouden loppuvuonna 26:een, ja siinä se on sitten säilynytkin seuraavat vuodet. Ilahduttavaa on ollut, että täydennystä on tullut nimenomaan nuoriso-osastosta. Jatkuvuus näyttää jatkonkin osalta hyvältä.

Hälytystehtävien määrä on vuosittain vaihdellut vajaasta kolmestakymmenestä lähes viiteenkymmeneen (ks. tilasto). Tehtävätyypit ovat olleet sinänsä melko perinteisiä: tieliikenneonnettomuuksia, rakennuspaloja, maastopaloja, öljyvahinkoja ja vaarallisten aineiden onnettomuuksia. Mahtuupa mukaan muutama pelastustehtäväkin, joissa on pelastettu ihmisiä ja eläimiä. Varsin haastava oli esimerkiksi Niemenkulmalta jäälle eksyneen pilkkijän etsintä.

Olellaista hälytystehtävissä on ollut, että useasti VPK on pystynyt estämään suuremmat vahingot nopealla ja ammattitaitoisella toiminnalla. Muutamakin paha rakennuspalo on esimerkiksi pystytty estämään löytämällä palopesäkkeitä ennen kuin ne ovat laajenneet. Suuria paloja ovat olleet vain Nousiaisten viljavaraston palo sekä yksi sikalapalo Lemussa ja yksi navettapalo Nousiaisissa. Onneakin on ollut, sillä esimerkiksi kaikki viime vuosien liikenneonnettomuudet ovat olleet myös verrattain lieviä.

Tavallaan uutena ilmiönä 2010-luvulla nousivat VPK:n tehtävälisterille myrskytuhot, seuraukset näkyvät myös hälytysmäärissä. Vuoden 2011 Tapani-myrsky levitti tuhoa ympäri Suomea, myös Lemun alueella. Suomessa sähköyhtiöt maksoivat korvauksia noin 30 miljoonaa euroa ja sähköverkon korjaus maksoi myös noin 30 miljoonaa euroa ja vakuutusyhtiöiden oletettiin maksavan noin 70 miljoonaa euroa korvauksia muun muassa metsätuhoista.

Käytännössä erilaisia myrskyn jäljiltä syntyneitä tehtäviä tuli Lemun VPK:lle yli 20 kappaletta parin vuorokauden aikana. Ja Lemun VPK pääsi sentään melko helpolla. Seija-myrsky melkein tasan kaksi vuotta myöhemmin näkyi myös VPK:n tehtävälisteroilla, työtä aiheutti muun muassa Mynäjoen tulviminen.

Todennäköistä on, että ilmastoperäiset tehtävät työllistävät jatkossakin Lemun VPK:ta aina silloin tällöin, koska erilaiset sään ääri-ilmiöt näyttävät yleisty-

Hälytysosasto.

vän. Toinen potentiaalinen VPK:n tehtävämäärän kasvattaja saattaa olla moottoritieksi vuoden 2016 loppuun mennessä muuttuva 8-tie. Paimion VPK:n kokemukset Turku-Helsinki -moottoritien suunnasta esimerkiksi viittaavat siihen suuntaan.

Oleellinen osa VPK:n toimintaa on tietysti hälytystehtävien ohella harjoittelu ja lisäkouluttautuminen. Viikkoharjoituksia on pääsääntöisesti kerran viikossa läpi vuoden, ja niiden lisäksi miehistö on osallistunut monenlaisiin kursseihin,

joita ovat liittyneet niin uhreille annettavaan apuun, sammutustyöhön kuin vaikkapa öljyntorjuntaan ja vaurioiden korjaukseen – kirjo on laaja. Kansainvälinen yhteistyö on ollut pääasiassa nuoriso-osaston heiniä, mutta myös miehistö on käynyt Saksassa ja isännöinyt saksalaisten vierailua Suomessa.

Entistä enemmän Lemmun VPK:n roolia on määrittänyt myös valistustehtävä. Valistusta on toki jaettu ennenkin, mutta tehtävä osoitettiin tuolloin useimmiten palopäällikölle tai –tarkastajalle. Nyt vastuu on siirtynyt itse VPK:lle. Palokunta on käynyt kouluttamassa muun muassa Lounatuulen ja Kaislakodin henkilökuntaa sekä harjoituttanut rasteilla ala- ja yläkoulujen oppilaita. Toimintaa on esitelty myös monissa tapahtumissa; 112-päivän ohella esimerkiksi Lemust leippä –markkinoilla. Julkisten laitosten ohella huolta kannetaan myös kotien turvallisuudesta.

Kooste Lemmun VPK:n toiminnasta

Vuosi	Operatiivinen toiminta, hälytykset, avunanto	Tunnit	Harjoitus, koulutus, valistus, talkoot	Tunnit yht.
2011	46	748	1575	2323
2012	38	633	1685	2318
2013	46	978	2019	2997
2014	27	617	2414	3031

Palokunnan hallituksen puheenjohtajana vuosina 2011-2015 on toiminut Anssi Helala, varapuheenjohtajana Antero Koskinen ja sihteerinä Esa Korsimo. Palokunnan päällikkönä on toiminut 2011-2015 Peter Aaltonen, varapäällikköinä Antero Koskinen ja Jaakko Aaltonen.

Nuorisotyö valloittaa

Lemmun VPK:n suuria onnistumisia on aktiivinen nuorisotyö. Nuoriso-osastohan syntyi vuonna 1977 seitsemää vuotta aiemmin perustetun poikaosaston perustalle. Toiminnan ydin on tarjota yli 9-vuotiaille tytöille ja pojille mahdollisuus harrastaa palokuntatoimintaa ja harjoitella siihen kuuluvia asioita, kuten auttamista, pelastamista ja kaluston käsittelyä. Tarkoituksena on kasvattaa nuorista yhteiskunnan vastuullisia jäseniä. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni nuorista pysyisi palokuntaharrastuksen parissa myös aikuistuaan ja siirtyisi joko hälytys- tai naisosastoon tai nuoriso-osastoon koulutta-

Hallitus.

jaksi.

”Yö paloasemalla” –tyyppinen toiminta, vilkas kansainvälinen toiminta Saksan suuntaan sekä mielenkiintoinen harjoitus- ja leirit toiminta ovat taanneet sen, että nuoriso-osaston vahvuus on ollut jatkuvasti nousujohteinen. Kaiken takana on tietysti se, että toiminta on hyvin johdettua ja tehtäviä on pystytty osoittamaan kunkin harrastuneisuuden ja kykyjen mukaisesti. Nuoria on siirtynyt miehistöön ja into osallistua VPK:n toimintaan on säilynyt, vaikka esimerkiksi opiskelut ovat vieneet nuoren toiselle paikkakunnalle asumaan.

Käytännössä koko osaston vahvuus ohjaajineen on 2010-luvulla ollut keskimäärin nelisenkymmentä henkilöä. Todellinen huippuvuosi oli vuosi 2014, jolloin kirjoilla oli peräti 67 henkilöä. Varhaisnuorilla ei ollut alkuvuonna harjoituksia lainkaan kouluttajapulasta johtuen, mutta nuoriso-osasto otti nuorimmat siipiensä suojaan, kouluihin tehdyistä markkinoinnista alkaen. Vuoden lopulla varhaisosastossa oli kirjoilla 34 lasta. Näistä huippuluvuista on sittemmin tultu hieman alaspäin.

Kansainvälistä yhteistyötä nuoriso-osasto on kesästä 2008 lähtien tehnyt Enkenbach-Alsenbornin vapaaehtoisen palokunnan kanssa. Lemun VPK:n nuoret ovat käyneet leireillä Saksassa esimerkiksi kesällä 2012 ja 2014, saksalaiset ovat puolestaan käyneet Lemussa 2011-2012 vaihteessa sekä kesällä 2013. Lemun nuorten vierailu kesällä 2014 suuntautui Münchenin lähelle, jossa järjestettiin Saksan palokuntien juhlaleiri. Paikalla oli palokuntanuoria muistakin maista.

Nuoriso-osasto on harjoitellut keskimäärin kolmisenkymmentä kertaa vuoden aikana. Olennainen osa toimintaa ovat olleet ”Yö paloasemalla” –harjoituspäivystykset, joissa nuorille on järjestetty muutama harjoitushälytys. Vuonna 2015 harjoitus järjestettiin yhdessä Maskun VPK:n kanssa. Taitoja on kartutettu myös valtakunnallisten palokuntaleirien kursseilla muun muassa Porissa ja Säkylässä.

Nuoriso-osasto.

Varhaisnuoriso-osasto.

Muutama lemulinainen nuori on konfirmoitu palokuntarippikoulussa.

Myös nuoriso-osasto osallistuu palokunnan valistustoimintaan. 112-päivä ja Lemust leippä –markkinat ovat nuoriso-osastolle näytön paikkoja. Korvaamaton apua nuoriso-osasto on antanut myös vuosi vuodelta suuremmaksi kehittyneen Maskun Härmälän muinaistulitapahtuman järjestelyissä.

ALPE on yleisesti kannustanut vapaapalokuntia nuorisotoiminnan kehittämiseen. Palokuntatoiminta onkin hyvä harrastus nuorille tarjottavaksi; onhan se edullista, luonteeltaan toiminnallista ryhmätöitä ja perustuu selkeisiin sääntöihin. Näiden ominaisuuksien arvoa on pohdittu *Ylihyvä*-projektissa varsinkin erityisnuorten kannalta ja Lemun VPK on myös ilmaissut halunsa olla mukana tässä toiminnassa.

Nuoriso-osaston johtajana on toiminut Hanna Pihanperä

Veteraanit pitävät huolta

Lemun VPK:n veteraaniosasto perustettiin vuonna 1998. Toimintasuunnitelman mukaan keskeisin tehtävä on tarjota palokunnan aktiivipalveluksesta vetäytyville yli 55-vuotiaille palokuntalaisille mielekäs eläkepäivien harrastusmahdollisuus.

Veteraanien ominta alaa oli pitkään ennaltaehkäisevä työ eli he ovat esimerkiksi myyneet palovaroittimia ja ensisammutusvälineitä sekä liukuesteitä. Tämä

työ on edelleen keskeisellä sijalla, mutta rinnalle on noussut vanhan kaluston kunnostus- ja entisöintityöt, paloasemalla tehtävät muutokset ja rakentelutehtävät sekä vuodesta 2012 lähtien entistä selkeämmin kalustonhuoltotehtävät.

Käytännössä työt ovat tarkoittaneet esimerkiksi uuden verstaatin tekemistä letkuvarastoon vuonna 2011. Aseman perälle aloitettiin samana vuonna tekemään uutta kalustehyllyä. Myöhemmin on muun muassa askarreltu palkintokaapin kanssa.

Kalustonhuoltotehtävä pitää sisällään muun muassa säännölliset kolmen kuukauden välein tehtävät autojen moottoriöljyjen ja nesteiden (jäähdytin, lasinpesu, akut) tarkistukset sekä renkaiden ilmanpaineet. Moottoriruiskujen akut ja öljymäärät kuuluvat myös tarkistuslistaan. Muita huoltotarpeita katsotaan siten tapauskohtaisesti. Määräaikaishuolloista veteraanit saavat pienen korvauksen palokunnalta.

Veteraaniosasto kokoontuu kesäkuukausia lukuun ottamatta maanantai-iltaisin paloasemalla. Kerhoiltojen ohjelmaa ovat määrittäneet pitkälti edellä mainitut korjaus-, rakentelu- ja huoltotyöt. Joskus osasto sentään on ehtinyt myös ihan vaan kokoontua kahvikupin ääreen muistelemaan menneitä tai suunnittelemaan tulevia tapahtumia. Kerhoiltoja on ollut keskimäärin reippaat 30 kertaa vuodessa ja kaikkiaan osasto on yleensä kokoontunut reilut 40 kertaa vuodessa. Harrastustunteja on kerääntynyt vuosittain 350-400 tuntia. Osaston vahvuus on yleensä ollut noin 12 veteraania.

Oman osansa toiminnasta ovat muodostaneet retket mielenkiintoisiin kohteisiin ja tapaamiset sekä lounaat naapuriveteraanien (Nousiainen, Masku, Askainen) kanssa. Matkakohteina on ollut rautatiemuseota, automuseota, traktorimuseota, panssari- ja tykistömuseota, rintamamuseota sekä maatalous- ja kotiseutumuseota. Rengastietäkin on kierretty. Joka vuosi on myös osallistuttu LSPEL:in veteraanitoimintaan.

Veteraanien puheenjohtajana on toiminut Jaakko Aaltonen

*Lemun VPK:n ja naapuripa-
lokuntien
veteraanit
retkellä Sa-
galundissa.*

Ajasta ikuisuuteen siirtyneitä veteraaneja:

2011 Toivo Järvinen
2014 Jouni Laine
2015 Pasi Alin ja
Seppo Saarinen

Naisosaston 30 vuotta

VPK:n naisosasto perustettiin vuonna 1985. Tehtäväkenttä on ollut pääpiirteisään sama koko 30-vuotisen taipaleen. Toiminta on pääsääntöisesti muonitus-tehtäviä miehistön ja nuoriso-osaston tukena. Käytännössä kyse on siis sekä sammutusväelle järjestettävästä huollosta että erilaisissa tilaisuuksissa hoidettavista kahvituksista, glögi- ja puurotarjoiluista; perinteisiä ovat viime vuosina olleet esimerkiksi renkaanvaihdot, joulukuusen myynti ja nuoriso-osaston Yö paloasemalla -tilaisuudet. Huoltoon on kuulunut myös paloaseman siivous.

Naiset ylläpitävät myös ensiapu- ja alkusammutustaitojaan, henkisen tuen kurssillekin vuonna 2013 osallistuttiin. Viime vuosiin mahtuu myös verenluovu-

tusta, sieniretkä ja korujentekoa. Kanssasisaria on käyty tapaamassa niin Mynämäen Karjalassa kuin Naantalissa.

Lemun VPK-naiset kokoontuvat kerran kuukaudessa Lemun paloasemalla, yleensä kymmenisen kertaa vuodessa. Osaston vahvuus on ollut keskimäärin 12-14 naista.

Naisosaston johtajana on viime vuosina toiminut Petra Selin.

VPK-toiminnan tulevaisuuden signaaleja

Yhdistystoiminnan tutkijoiden mukaan elämme vapaaehtoistoiminnan ja sitä myötä myös yhdistystoiminnan murrosta. Suomi on perinteisesti ollut yhdistystoiminnan maa, jossa yhdistyksiä on perustettu huolehtimaan niin paikallisyhteisöjen turvallisuudesta ja kehittämisestä kuin edistämään sivistyksellisiä ja taidollisia pyrkimyksiä. Yhdistystoiminta on saattanut erilaiset ja eri-ikäiset ihmiset toimimaan yhdessä ja sitä kautta edistänyt myös paikallisyhteisön turvallisuutta. Samanaikaisesti vapaaehtoistoiminnalla on osaltaan paikattu julkisen palvelutuotannon aukkoja ja katveita.

Suomalainen yhteiskunta on kuitenkin muuttumassa. Aatteellinen ja pitkäikäistä sitoutumista edellyttävä yhdistystoiminta on korvautumassa lyhytaikaista sitoutumista edellyttävällä, omakohtaisia elämyksiä korostavalla, rentoutumista ja vapaa-ajanharrastuksiin keskittyvällä toiminnalla. Jos yhteisöllisyys korvautuu yhä vahvemmin yksilöllisyydellä, mitä tapahtuu tulevaisuudessa yhdistystoiminnalle? Tai miten käy palokuntatoiminnan, kun taitojen ylläpitäminen edellyttää pitkäjänteisyyttä ja hälytykset voivat tulla myös epämieluisiin aikoihin?

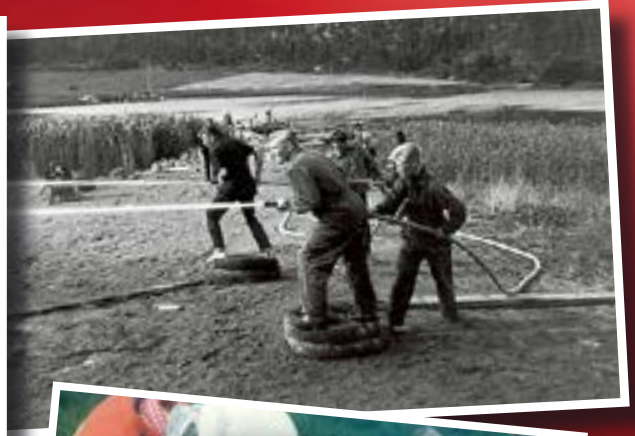
Vapaaehtoistomijoita ahdistavat myös monenlaiset asetukset ja normit, jotka on asetettu sinänsä hyvässä tarkoituksessa, mutta jotka käytännössä vaikeuttavat vapaaehtoistoimintaa ja perinteistä varainhankintaa. Yksi tuoreimmista on EU:n ammattikuljettajadirektiivi, joka vaatii kuljettajalta ammattikuskin pätevyyttä. Hälytysajoja tämä ei vielä estä, mutta esimerkiksi VPK-väen vedenajon vaikkapa vesipulaa kärsivälle maatilalle.

Toisaalta tilanne ei kuitenkaan ole näin yksioikoinen. Hallitus puhuu normienpurkutalkoista, joiden on tarkoitus ulottua myös vapaaehtoistoiminnan rajoitteisiin. Suomalaiset perustavat yhdistyksiä edelleen ennätystahtiin. Huoli paikallisten peruspalveluiden saatavuudesta ja laadusta on myös synnyttänyt monenlaista paikallista toimintaa niin kasvukeskuksissa kuin harvaan asutuilla alueillakin. Paikallisuus kiinnostaa ja motivoi. Esimerkiksi kylien turvallisuuden tiimoilta on monenlaisia hankkeita.

Yksilöllistymiskehityksen vastavoimana voidaan nähdä kansalaisten osallisuuden lisääntyminen ja yhteisöllisyyden nousu. Yhteiskunnan monimutkaistuminen edellyttää vääjäämättä laaja-alaisempaa eri sektoreiden ja toimijoiden yhteistoimintaa, jonka perusta muodostuu vahvalle osallisuudelle, kansalaisyhteiskunnalle ja yhteistoiminnalle. Esimerkiksi erilaisissa kriisi- ja katastrofitilanteissa juuri paikallisyhteisöjen ja asukkaiden toiminnan on todettu olleen merkittävä tekijä kriisistä toipumisessa ja selviytymisessä. VPK antaa täsmäapua akuuttiin kriisiin ja paikallinen yhteisö kantaa vastuuta jatkosta.

Yhteiskunnalliset muutokset ja tarpeet määrittävät monin tavoin yhdistystoiminnan ja siinä ohessa myös vapaapalokuntien toimintaympäristöä. Lemun VPK:lle jää sitten tehtäväksi paikallisesti vastata näihin haasteisiin. 80 vuoden toimintahistoria todistaa, että tehtävässä on onnistuttu. Lemun VPK:lla on myös oma merkittävä roolinsa osana Lemun ja Maskun kolmatta sektoria: se on kasvattanut jatkuvasti uusia palokuntalaissukupolvia eli tuottanut toimintaa, jonka paikalliset ihmiset ovat nähneet mielekkääksi tavaksi käyttää omaa vapaa-aikaansa – ja vielä yhteiseksi hyväksi.

VPK

EHU -79

1	LOHON VPK	0301
2	WIKKANEN VPK	0302
3	YLIKKAISEN TPK	0303
4	SAARILAINEN VPK	0304
5	SAARINEN VPK	0305
6	SAARINEN VPK	0306
7	S.A. SAARINEN VPK	0307
8	SAARINEN VPK	0308
9	SAARINEN VPK	0309
10	SAARINEN VPK	0310
11	SAARINEN VPK	0311
12	SAARINEN VPK	0312
13	SAARINEN VPK	0313
14	SAARINEN VPK	0314
15	SAARINEN VPK	0315

20.12.2020